

MEDZI TETOVAČMI PATRÍ K SVETOVEJ ŠPIČKE, JEJ GESTA SA ZAČALA V MALEJ OBCI NA MYJAVE

Umenie z hrotu ihly

Pri tetovaní vyžaduje len kľúčové slovo a absolútne voľnú ruku. Klienti, z ktorých sa stávajú chodiace plátna, **IVANE BELÁKOVEJ** svoju dôveru dávajú bez váhania – vedia, že tetovanie od jedinej ženy tetovačky, ktorej diela nesú status súčasného umenia, nebudú ľutovať.

Ivana Beláková sa od malička videla ako umelkyňa v Hollywoode, a to napriek tomu, že vyrastala v drobnej obci Kostolné v socialistickom Československu a nemala ani tušenia, ako to v Amerike vyzerá. Dnes má vlastné tetovacie štúdio v Kalifornii, za sebou výhry v najprestížnejších tetovacích súťažiach na svete od Paríža cez Sydney, New York až po Šanghaj a je jediná žena na svete, ktorej tetovanie uznalo múzeum MACRO v Ríme za súčasné výtvarné umenie. Talentovanú Slovenku vyhľadávajú bežní ľudia aj celebrity, mnohí klienti jej neváhajú zaplatiť letenku, len aby ich prišla tetovať hoci aj na opačný koniec zemegule. „Ráno vstávam s úsmevom na tvári, lebo robím, čo milujem. Presne na toto som bola stvorená, od narodenia pripravená. Tetujem vyše dvadsať rokov a stále mi to prináša ten krásny naplňujúci pocit, ako keď som začínala,“ hovorí šikovná umelkyňa.

Úvodné faux pas

Kým Ivana objavila svoje obľúbené „plátno“ – ľudskú kožu – kreslila takmer všade: na okraje zošitov v škole, doma pod svetlom nočnej lampy, hoci aj do štvrtej nadránom, neskôr aj grafity na steny vlakových staníc. Jej prvé tetovanie, drobný ornament na kamarátkinej nohe, sa skončil fiaskom. „Neviedla som, ako sa o tetovanie starať, tak som jej nedala žiadne inštrukcie a išli sme to osláviť fľašou šampanského do vírivky. O pár dní sa jej urobila chrasta, ktorá odpadla a tetovanie zmizlo,“ spomína Ivana. Napriek nepodarku patril tento deň k prevratným – v okamihu, keď Ivana držala v ruke strojček s ihlou, pochopila, že našla povolanie snov. „Mala som z toho neskutočný pocit, telom mi prebiehala zvláštna energia. Hneď v prvej sekunde som vedela, že je to láska na celý život.“

Odlet k protinožcom

Hoci dnes sa organizuje nepreberné množstvo seminárov či webinárov a publikujú sa desiatky návodov a kníh, Ivana to také jednoduché nemala. Všetko sa učila sama za pochodu, až omnoho neskôr sa pridali tetovacie konferencie (výstavy spo-

jené so súťažou) a konkrétne štúdiá, kde mohla pracovať po boku svojich idolov a pritom nasávať informácie ako špongia. V devätnástich si zbalila batoh a odišla do Austrálie,

IVANA BELÁKOVÁ je pokrytá tetovaniami od svojich obľúbených tetovačov. Považuje to za obdobu kúpy obrazu od maliara, ktorého štýl uznáva.

Založila aj značku ITA Los Angeles, svoje umenie ponúka aj oblečení, samolepkách, dočasných tetovačkách či krytoch na telefón.

Ivana kreslila od malička, niekedy aj pod nočnou lampou do štvrtej rána.

Klienti sú ochotní zaplatiť jej letenku na opačný koniec sveta, len aby mali tetovanie od Slovenky. Na fotke s RITOU ORA.

ako sama hovorí, bez rozumu a znalosti angličtiny. „Rodičia boli z môjho rozhodnutia v pomykove. Bolo to v čase, keď som končila štúdium biznisu, ekonomiky a účtovníctva. Najprv boli

skeptickí, čo chápem, vtedy bola iná doba, tetovanie sa spájalo s podsvetím, motorkami a väzením. Ale pomohli mi so

Pod značkou ITA Los Angeles ponúka aj oblečenie s vlastným dizajnom.

Vyhľadávajú ju aj celebrity, na fotke s CHRISOM BROWNOM.

všetkým, nechali ma rásť,“ spomína Ivana. Lákalo ju nepoznane, a tak jej neprekážalo, že tri mesiace spávala na zemi v izbe s rozbitým oknom s tromi ďalšími spolubývajúcimi a s množstvom švábov, ktoré tam boli tiež ako doma. Keďže nemala žiadne portfólio, práca sa hľadala ťažko. Narazila však na majiteľa štúdia, ktorý jej dal šancu. „Povedal, že chce vidieť, ako tetujem, naživo. Kamarátka, ktorá všetko tlmočila, bez mihnutia oka povedala, nech ju priamo na mieste potetujem. To sa aj stalo a ja som dostala prácu,“ spomína Ivana.

Splnený americký sen

Po istom čase si opäť obula túlavé topánky, cestovala po Pacifiku, Južnej aj Strednej

Amerike, Európe a Blízkom východe, navštívila aj Karibik, Papuu-Novú Guineu, Havaj či Nový Zéland. A takmer vo všetkých krajinách aj tetovala. „Mám takú mentalitu – nečakám na nič, sama si vytvorím či nájdem príležitosť. Životný štýl ‚tatera‘ mi dal slobodu tvorby, cestovania aj času,“ spomína Ivana, ktorá sa na Novom Zélande učila o tetovacích technikách Maori, na tahitskom ostrove Moorea zasa o tradičných polynézskych tetovaniach, až kým v roku 2012 natrvalo nezakotvila vo vysnívanej Amerike, kde sa rozhodla vybudovať svetovú značku Ivana Tattoo Art. Všetka drina a vzdelávanie sa vypláca a po dvoch rokoch na Long Beach sa veci začali meniť a klienti hrnúť. „V tom čase som sa ocitla v tetovacích aj lifestyle magazínoch na celom svete. Pomohli mi k tomu tetovacie konferencie po celom svete, na ktoré som stále lietala a kde som vyhrávala prvé miesta v rôznych štýloch – vo farebných aj v čiernych, v grafických aj umeleckých –, ale aj výstavy v galériách či spolupráca s umeleckými školami,“ spomína Ivana, ktorá o svojej tvorbe vloguje na youtubovom kanáli Ivana Tatro Art. →

Tetovala takmer všetky časti tela vrátane očných viečok, vnútornej strany pier či intímnych partií.

Tetovanie na krku patrí k tým bolestivejším.

Vytvorenie tetovania jej trvá od dvoch minút do dvanástich hodín.

Dizajn inšpirovaný Picassovou Guernicou.

→ Práce slovenskej tetovačky pripomínajú ilustrácie. Sú originálne, pestrofarebné, abstraktné a plné hravých komponentov. Za svoju najväčšiu devízu Ivana považuje cit pre farby. Vopred takmer nič neplánuje, od zákazníka vyžaduje len kľúčové slovo týkajúce sa dizajnu, zvyšok zostáva na jej fantázii priamo na mieste. Zákazníkov vždy vopred upozorní, že pri tvorbe potrebuje voľnú ruku, inak objednávku neprijíma. Tetovala takmer všetky časti tela vrátane očných viečok, vnútornej strany pier, intímnych partií, tváre či rebier. Práve posledné menované sú také bolestivé, že objednávky na ne už odmieta. Vytvorenie tetovania jej trvá od dvoch minút do dvanástich hodín, časovú dĺžku limituje najmä zákazníkova výdrž, ale aj umelkynina schopnosť sústreďovať sa. Najstarší klient, ktorý doteraz zaklopal na dvere jej štúdia, bol 85-ročný pán, ktorého odvaha ju dostala. Ivana často dostáva aj bizarné požiadavky. Na telo tetovala už aj kuchársky recept či dátumy, na ktoré muži nesmú zabudnúť. „Najbizarnejšia bola požiadavka tetovania plameňov vychádzajúcich zo zadku. Klient ma na to prehováral asi pol roka. Vedela som, že je to pre neho dôležité – bol potetovaný úplne všade –, tak som nakoniec súhlasila. Doteraz mám ten obraz, ako predom mnou štyri hodiny kľačí na štyroch, pred očami,“ smeje sa tetovačka.

Tetovala aj rappera QUAVA.

Celebritná klientela

Jej tetovaním sa za vyše dvadsať rokov práce pýšia už tisíce ľudí, nechýbajú medzi nimi celebrity ako Chris Brown, rapper Quavo či členovia skupiny Migos. V apríli ju ako jediného tetovača pozvali na známy festival Coachella, ktorý bol pre koronavírus presunutý na jeseň. „Celebrity sa dávajú tetovať najmä v noci, keď začínajú žiť, čo je pre mňa ťažké, keďže chodievam spať o pol desiatej. To, čo budem tetovať, sa väčšinou dozviem priamo na mieste. Raz som sa ocitla v dome, kde bolo všetko biele – nábytok, steny, doplnky, kvety, autá... Skoro ako v nemocnici, až na ten luxus. Keď tetujem mužov, zásadne medzitým príde ich frajerka. Je to vtipné, vždy z to-

ho vyviaznem v pohode. Niektorí zákazníci sú takí zaneprázdnení, že mi uhradia letenku, aby som prišla za nimi – bola som takto v Indii, Ázii aj v Karibiku. Je skvelý pocit vedieť, čo sú ochotní urobiť, aby mali dielo odo mňa. Nikdy som si však kariéru na celebrity tetovaniach nezakladala. Doteraz to nedávam na sociálne siete ani o tom príliš nehovorím,“ vysvetľuje Ivana.

Fascinujúca koža

Tetovanie za uplynulé roky prešlo rapídny vývoj, nielen čo sa týka strojčekov a materiálov, ale aj ochoty podeliť sa o rady a skúsenosti. Pribudli možnosti odstránenia nevydareného tetovania laserom, ale aj rôzne produkty, ktoré kožu vopred umrt-

via, a tak tetovanie nemusí byť bolestivou záležitosťou. Miesta ako rebrá, krk, hrudník, lakeť či dlaň však podľa tetovačky vždy budú patriť k tým menej príjemným. „Koža je podľa mňa jeden z najzložitejších povrchov vo výtvarnom umení, každá je iná, a to, aká presne, sa dá odhadnúť až v momente, keď sa ihla dotkne povrchu. Je to náročné a nepredvídateľné, ale o to fascinujúcejšie. Je to výzva, niečo, v čom sa zdokonaľujete celý život,“ hovorí umelkynia, ktorá svoje losangeleské štúdio doplnila aj o vlastnú značku oblečenia, doplnkov či grafik ITA Los Angeles.

Chodiace plátna

Ivana hovorí, že keď tetuje, je vo vlastnom svete, kde ju nikto a nič nemôže zastaviť. Pri niektorých

IVANINO umenie je plné farieb, pre ktoré má zvláštny cit.

dielach jej nabehne husia koža a telom jej koluje vibrácia. „Niekdedy sa cítim ako nafetovaná. Myslím, že je to preto, že naozaj milujem to, čo tvorím, napĺňa ma to z umeleckej stránky.“ Ivanu na tetovaní fascinuje aj to, že jej plátno má vlastný život. „Svoje diela už asi nikdy neuvidím, keďže mám klientov po celom svete. Mám však chodiace plátna, čo je úplne super.“ Aj samotná umelkynia je pokrytá dielami od svojich obľúbených tetovačov. Považuje to za obdobu kúpy obrazu od maliara, ktorého štýl uznáva. V roku 2018 ju múzeum súčasného výtvarného umenia v Ríme MACRO vyhlásilo za jedinú ženu na svete, ktorá reprezentuje tento štýl umenia. „Zišli sa tam umeleckí kritici z celého sveta a rozhodli, že spĺňam túto kategóriu a tetovanie má byť brané vážne ako každá iná forma umenia. Bol to úžasný pocit, lebo aj vďaka mne sa otvorili dvere novej generácii tetovačov, ktorí budú považovaní za umelcov s rešpektom a ich práce budú lepšie ohodnotené.“

Snívať vo veľkom

Ivana Beláková patrí k introvertom, hovorí však, že kvôli úspechu je nevyhnuté vyliezť z ulity. Za ten svoj vďačí najmä tvrdej práci, sústredenosti, neustálemu vzdelávaniu, ale aj príležitostiam a sebadôvere. „Treba nasledovať svoje sny, ale v prvom rade treba snívať veľké sny. Človek musí do práce investovať veľa času – pre mňa je na prvom mieste, je to moja stopa, ktorú za sebou zanechávam. Tetovanie je ako vzduch, ktorý dýcham, je to časť zo mňa. Umenie som ja,“ hovorí umelkynia, ktorá si v týchto dňoch buduje nové štúdio v Miami. Sama sníva o úspechu a kvalitnom živote. A hoci ho už má, ešte nie je na konci cesty. „Túžim vybudovať generáčne bohatstvo a postarať sa o rodinu a najbližších, ale aj o iných ľudí na celom svete. Chcem po sebe zanechať niečo, čo zlepší ľuďom kvalitu života. Chcela by som byť príkladom pre mladú generáciu, odovzdať jej moje vedomosti,“ hovorí Slovenka, ktorá nezabúda na svoje rodisko

Na základnej škole v slohovej práci napísala, že bude žiť v Hollywoode, hoci vtedy netušila, ako vyzerá.

Rada tvorí farebné dizajny aj podľa predlôh detských kresieb.

a so základnou školou v obci Kostolné, kde vyrastala, pripravuje umeleckú spoluprácu. Život v USA miluje, hoci doteraz si nezvykla na šmelinársku prácu robotníkov, nadmerné hltanie liekov či rozhovory s prázdnyimi frázami. Hovorí však, že Slováci by sa od miestnych určite mohli pruičiť sebedovomiu

aj rozmaznávaní, ktoré si doprajú. Hoci na Slovensko chodí každý rok, trvalý návrat zatiaľ nezvažuje. „Je mi dobre v Amerike, aj keď Európu milujem. V Amerike som šťastná, mám tu kamarátov, domov, štúdio. Zatiaľ mi to vyhovuje,“ dodáva úspešná umelkynia.

ZUZANA ZIMMERMANNOVÁ

FOTO: ARCHÍV I. B., SIMON VAUGHN